

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
om ändring av 1 och 3 §§ lagen om uppbörd i ett för allt av vissa
fordringar**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om uppbörd i ett för allt av vissa fordringar ändras så att lån som har beviljats av staten eller av en fond som förvaltas av staten skall betalas i en, två eller tre poster beroende på hur stort det obetalda kapitalet är. Beloppet av det kapital som förfaller till betalning föreslås bli höjt från

nuvarande 900 mk och uppdelat på belopp av 2 000, 4 000 och 6 000 mk. Tillämpningen av lagen föreslås utvidgad till att gälla gamla lån som har beviljats med stöd av lagen om gårdsbruksenheter.

Lagen avses träda i kraft den 1 september 1991.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

Enligt 1 § 1 och 2 mom. (432/84) lagen om uppbörd i ett för allt av vissa fordringar (682/66), nedan engångsuppbördslagen, skall lån, som beviljats av staten eller av fond som förvaltas av staten, samt annan statens eller sådan fonds fordran i sin helhet betalas vid följande uppbörd, om det obetalda kapitalet är högst 900 mk eller annuiteten högst 90 mk. Om beloppet av det kapital som skall indrivs i det sistnämnda fallet överstiger 900 mk, betalas fordringen dock vid två uppbörder i poster som till sitt kapitalbelopp är lika stora.

Vad som sägs ovan gäller även lån som har beviljats av staten genom förmedling av kommun eller penninginrättning så, att lånet skall betalas närmast följande betalningsdag. Överstiger dock det kapitalbelopp som skall betalas 900 mk, skall lånet återbetalas under en tid av två år i poster som är lika stora till sitt kapitalbelopp.

Enligt lagens 1 § 4 mom. kan länsstyrelsen eller statskontoret i fråga om lån eller annan fordran som förvaltas där av särskilda skäl bevilja rätt till att i 1 och 2 mom. avsedd

betalning erläggs i en eller flera poster senare än i nämnda moment är stadgat, likväl inte senare än inom fem år och utan förlängning av den tid som återstår av den ursprungliga återbetalningstiden. Beträffande lån som har beviljats genom förmedling av kommun eller penninginrättning har vederbörande centrala ämbetsverk eller ministerium rätt att bevilja motsvarande lättnad.

Enligt engångsuppbördslagens 3 § tillämpas lagen inte på lån eller andra fordringar som avses i lagen om skogsförbättring (413/67), skogsförbättringslagen (140/87), lagen om gårdsbruksenheter (188/77) och lagen om stöd för nyskiften (24/81). Statsrådet har befogenhet att av särskilda skäl besluta att lagen inte heller skall tillämpas på andra lån om vilka så förordnas särskilt.

Lagen om gårdsbruksenheter upphävdes den 1 januari 1991 genom landsbygdsnäringslagen (1295/90), som trädde i kraft samma dag. I fråga om återbetalningstiden för och räntan på statens, en kommuns och en kreditinrättnings fordran som har uppkommit med stöd av lagen om gårdsbruksenheter samt i fråga om andra villkor och annan verkställighet av den lagen

iakttas dock enligt 57 § 2 mom. landsbygdsnäringslagen de stadganden och avtalsvillkor enligt dem som gäller när landsbygdsnäringslagen träder i kraft.

I fråga om fordringar som avses i lagen om gårdsbruksenheter stadgas i 82 § förordningen om gårdsbruksenheter (385/77) att en fordran, vars återbetalningstid är 10 år eller längre, i sin helhet skall betalas i ett för allt vid närmast följande uppbörd, om det oguldna beloppet är högst 1500 mk samt, om det oguldna kapitalet är större än nämnda belopp men högst 3 000 mk, vid de två närmast följande uppbörderna i lika stora poster. Stadgandet tillämpas dock inte på väg-, elektrifierings-, grundförbättrings- och torvproduktionslån, ej heller på lån för vatten och avlopp, vilkas återbetalningstid är högst 10 år.

Staten har en stor mängd fordringar som skall indrivnas med stöd av lagen om gårdsbruksenheter, jorddispositionslagen (353/58), jordanskaffningslagen (396/45) och annan lantbrukslagstiftning och som till kapitalbeloppet är små. Enbart antalet lantbrukslån som har beviljats genom förmedling av en kreditinrättning och som till sitt kapitalbelopp understiger 6 000 mk uppgår till ca 48 000 och det obetalda kapitalet för dem till sammanlagt ca 144 milj. mk.

Av bostadslånen understiger ca 8 000 lån till kapitalbeloppet 6 000 mk och det obetalda kapitalet för dem uppgår till sammanlagt ca 30 milj. mk. Andra lån som understiger 6 000 mk är obetalda till ett belopp av sammanlagt 5—10 milj. mk.

Trots att markbeloppsgränserna har höjts står kostnaderna för skötseln av fordringarna fortfarande inte i proportion till den prestation som skall indrivnas och fordringens återstående kapital. Inflationen har för sin del medverkat till att en sådan skillnad har uppkommit. Dessa

låns ekonomiska betydelse för låntagarna har också minskat. Det föreslås dock att möjligheten att av särskilda skäl bevilja lättnad i fråga om betalningstiderna skall kvarstå i engångsuppbördslagen.

2. De föreslagna ändringarna

Avsikten med denna proposition är att för enhetliga och precisera stadgandena om indrivande av statens fordringar i syfte att uppnå arbets- och kostnadsinbesparingar. Lagen föreslås omfatta fordringarna enligt lagen om gårdsbruksenheter.

Målet är att kostnadernas disproportion i förhållande till den prestation som skall indrivnas och fordringens återstående belopp korrigeras genom att markbeloppsgränserna för obetalt kapital ses över.

3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

Med tanke på små fordringar innebär propositionen att ett eller flera indrivningsskeden faller bort och sålunda på motsvarande sätt inbesparingar i kostnaderna för skötseln av fordringarna. Propositionen innebär också att statens inkomster i de flesta fall tidigareläggs med tanke på ifrågavarande fordringar till staten. Propositionen berör uppskattningsvis ca 65 000 fordringar till staten. Statens inkomster tidigareläggs före utgången av 1992 för lantbrukslånen del med ett belopp av 100 milj. mk, för bostadslånen del med ett belopp av ca 20 milj. mk och för övriga låns del med ett belopp av ca 5 milj. mk.

Propositionen har inga nämnvärda organisatoriska verkningar.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. Paragrafens 1 mom. föreslås ändrat så att det belopp av ett lån, som beviljats av staten eller av fond som förvaltas av staten, samt annan fordran vilket skall indrivnas på en

gång höjs till 2 000 mk. Fordringen skall indrivnas i lika stora amorteringar vid två på varandra följande uppbörder, om fordringens återstående kapital är högst 4 000 mk, och vid tre på varandra följande uppbörder, om fordringens återstående kapital är högst 6 000 mk.

Samtidigt slopas stadgandet i momentets 2 punkt om bindning av engångsuppbörden vid en annuitet om högst 90 mk.

Paragrafens 3 mom. föreslås ändrat så att vid återbetalning av lån som beviljats genom förmedling av kommun eller penninginrättning skall iakttas det förfarande som nämns i 1 mom.

3 §. Enligt propositionen omfattar lagen inte lån och andra fordringar som avses i landsbygdsnäringslagen och lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/86). I 50 § 3 mom. landsbygdsnäringsförordningen stadgas att en fordran i sin helhet skall betalas i ett för allt, om det utestående kapitalet är högst 5 000 mk. Skogsförbättringslånen och lånen för stöd av nyskifte skall fortfarande stå utanför lagens tillämpningsområde. Statsrådet skall även alltjämt kunna besluta att engångsuppbördslagen inte skall

tillämpas på vissa lån eller andra fordringar om vilka så förordnas särskilt.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 september 1991.

3. Lagstiftningsordning

Propositionen innebär ingrepp i enskilds förmögenhetsrättsliga ställning och bör därför behandlas i den ordning som gäller stiftande av grundlag.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 1 och 3 §§ lagen om uppbörd i ett för allt av vissa fordringar

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen stadgar, *upphävs* 1 § 2 mom. lagen den 20 december 1966 om uppbörd i ett för allt av vissa fordringar (682/66), sådant detta lagrum lyder i lag av den 1 juni 1984 (432/84), samt

ändras 1 § 1, 3 och 4 mom. samt 3 §, av dessa lagrum 1 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 1 juni 1984 och 3 § sådan den lyder i lag av den 6 mars 1987 (238/87), som följer:

1 §

Utan hinder av vad som annars är stadgat eller förordnat eller vad som är överenskommet skall lån, som beviljats av staten eller av fond som förvaltas av staten, samt annan statens eller sådan fonds fordran i sin helhet betalas på en gång vid närmast påföljande uppbörd om det obetalda kapitalet är högst 2 000 mark. Om det obetalda kapitalet är större än 2 000 mark men högst 4 000 mark skall det betalas vid de två följande uppbörderna i lika stora poster, och om det obetalda kapitalet är högst 6 000 mark skall det betalas vid de tre följande uppbörderna i lika stora poster.

Vad som ovan i 1 mom. stadgas gäller även lån som beviljats genom förmedling av kommun eller penninginrättning. Kommun eller penninginrättning skall inbetala de medel, som sålunda inlutit under en kalendermånad, till vederbörande statliga räkenskapsverk eller fond före den 15 i följande kalendermånad.

Vederbörande länsstyrelse eller statskontoret kan i fråga om lån eller annan fordran, som

förvaltas där, av särskilda skäl på ansökan bevilja rätt till erläggande av i 1 mom. avsedd betalning i en eller flera poster även senare än i nämnda moment stadgas, dock inom fem år och utan förlängning av den tid som återstår av den ursprungliga återbetalningstiden. Vederbörande centrala ämbetsverk eller ministerium kan bevilja motsvarande lättnad i betalningen av ovan i 3 mom. avsett lån.

3 §

Denna lag tillämpas inte på lån eller andra fordringar som avses i landsbygdsnäringslagen (1295/90), lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/86), lagen om skogsförbättring (413/67), skogsförbättringslagen (140/87) eller lagen om stöd för nyskiftet (24/81). Statsrådet har befogenhet att av särskilda skäl besluta att denna lag inte heller skall tillämpas på andra lån om vilka så förordnas särskilt.

Denna lag träder i kraft den

199 .

Helsingfors den 24 maj 1991

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av 1 och 3 §§ lagen om uppbörd i ett för allt av vissa fordringar

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen stadgar, upphävs 1 § 2 mom. lagen den 20 december 1966 om uppbörd i ett för allt av vissa fordringar (682/66), sådant detta lagrum lyder i lag av den 1 juni 1984 (432/84), samt

ändras 1 § 1, 3 och 4 mom. samt 3 §, av dessa lagrum 1 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 1 juni 1984 och 3 § sådan den lyder i lag av den 6 mars 1987 (238/87), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Utan hinder av vad som annars är stadgat eller förordnat eller vad som är överenskommet skall lån, som beviljats av staten eller av fond som förvaltas av staten, samt annan statens eller sådan fonds fordran i sin helhet betalas vid följande uppbörd,

- 1) om det obetalda kapitalet är högst 900 mark; eller
- 2) om annuiteten är högst 90 mark.

Överstiger beloppet av det kapital som skall indrivras enligt 1 mom. 2 punkten 900 mark, betalas fordringen dock vid två uppbörder i poster som till sitt kapitalbelopp är lika stora.

Har lån som avses i 1 mom. beviljats genom förmedling av kommun eller penninginrättning, skall lånet enligt nämnda moment betalas närmast följande betalningsdag. Överstiger det kapitalbelopp som skall erläggas 900 mark, skall lånet dock återbetalas under en tid av två år i poster som är lika stora till sitt kapitalbelopp. Kommun eller penninginrättning skall inbetala de medel, som sålunda influtit under en kalendermånad, till vederbörande statliga räkenskapsverk eller fond före den 15 i följande kalendermånad.

Vederbörande länsstyrelse eller statskontoret må i fråga om lån eller annan fordran, som förvaltas där, av särskilda skäl på ansökan bevilja rätt till i 1 och 2 mom. avsedd betalnings erläggande i en eller flere poster jämväl senare än i nämnda moment är stadgat, likväl icke senare än inom fem år och utan förlängning av den tid, som återstår av den ursprungliga

Föreslagen lydelse

1 §

Utan hinder av vad som annars är stadgat eller förordnat eller vad som är överenskommet skall lån, som beviljats av staten eller av fond som förvaltas av staten, samt annan statens eller sådan fonds fordran i sin helhet betalas på en gång vid närmast påföljande uppbörd om det obetalda kapitalet är högst 2 000 mark. Om det obetalda kapitalet är större än 2 000 mark men högst 4 000 mark skall det betalas vid de två följande uppbörderna i lika stora poster, och om det obetalda kapitalet är högst 6 000 mark skall det betalas vid de tre följande uppbörderna i lika stora poster.

(upphävs)

Vad som ovan i 1 mom. stadgas gäller även lån som beviljats genom förmedling av kommun eller penninginrättning. Kommun eller penninginrättning skall inbetala de medel, som sålunda influtit under en kalendermånad, till vederbörande statliga räkenskapsverk eller fond före den 15 i följande kalendermånad.

Vederbörande länsstyrelse eller statskontoret kan i fråga om lån eller annan fordran, som förvaltas där, av särskilda skäl på ansökan bevilja rätt till erläggande av i 1 mom. avsedd betalning i en eller flera poster även senare än i nämnda moment stadgas, dock inom fem år och utan förlängning av den tid som återstår av den ursprungliga återbetalningstiden. Vederbö-

Gällande lydelse

återbetalningstiden. *I betalningen av ovan i 3 mom. avsett lån må vederbörande centrala ämbetsverk eller ministerium bevilja motsvarande lättnad.*

3 §

Denna lag tillämpas inte på lån eller andra fordringar som avses i lagen om skogsförbättring (413/67), skogsförbättringslagen (140/87), lagen om gårdsbruksenheter (188/77) och lagen om stöd för nyskiften (24/81). Statsrådet har befogenhet att av särskilda skäl besluta att denna lag inte heller skall tillämpas på andra lån om vilka så förordnas särskilt.

Föreslagen lydelse

rande centrala ämbetsverk eller ministerium kan bevilja motsvarande lättnad i betalningen av ovan i 3 mom. avsett lån.

3 §

Denna lag tillämpas inte på lån eller andra fordringar som avses i *landsbygdsnäringslagen (1295/90)*, *lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/86)*, *lagen om skogsförbättring (413/67)*, *skogsförbättringslagen (140/87)* eller *lagen om stöd för nyskiften (24/81)*. Statsrådet har befogenhet att av särskilda skäl besluta att denna lag inte heller skall tillämpas på andra lån om vilka så förordnas särskilt.

Denna lag träder i kraft den

199 .